

UPORABA STISNJENEGA ZRAKA IN DUŠIKA V ŽIVILSKI INDUSTRIJI

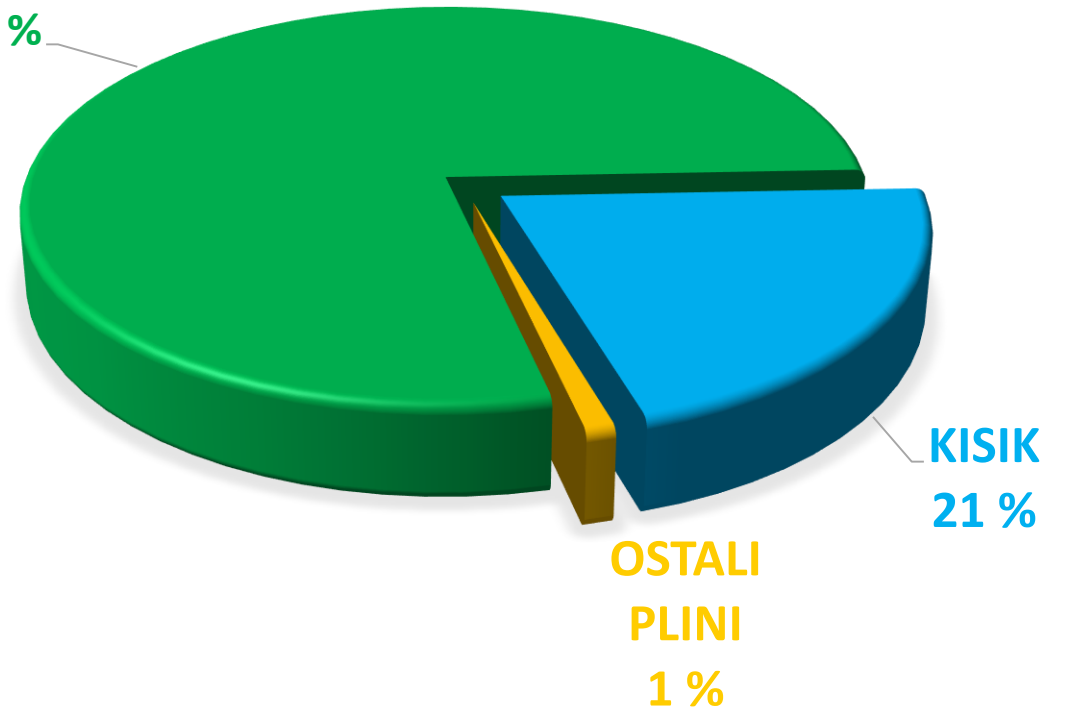
STISNjen ZRAK

NOSILEC ENERGIJE

LAHKO GA SKLADIŠČIMO

MED EKSPANZIJO OPRAVI DELO

DUŠIK
78 %

....je tretji najpogosteje uporabljen energent v industriji.
(za elektriko in plinom)

**Proizvodnja in priprava stisnjenega zraka v
EU predstavljata **10%** celotne porabe
električne energije v industriji
(80 TERA^WATNIH UR)**

....je eden izmed najdražjih energentov

15% skupna učinkovitost sistema s
stisnjenim zrakom

UPORABA STISNJENEGA ZRAKA V ŽIVILSKI INDUSTRIJI

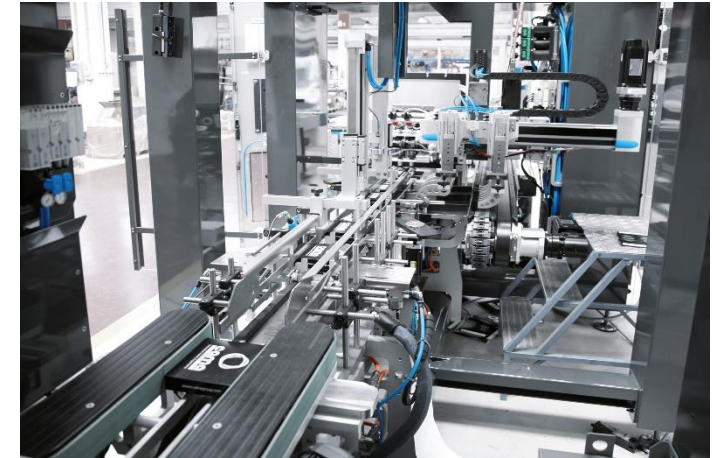
STROJI, NAPRAVE, ORODJA

IZPIHOVANJE

PET EMBALAŽA

TRANSPORT MATERIALOV PO
CEVOVODIH

DEHIDRACIJA / SUŠENJE

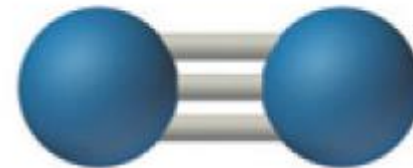
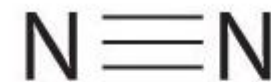

INERTEN

BREZ BARVE VONJA IN OKUSA

NE VSTOPA V KEMIJSKE REAKCIJE

NE OMOGOČA GORENJA

INERTING AND BLANKETING

- ČISTOST: 99 – 99,9 %
- VINO
- OLJE (Olive oil, soybean oil, ...)
- SOFT DRINKS (Juice, mineral water, ...)
- MLEČNI IZDELKI
(Milk, powdered milk, cheese, butter, ...)

ZMANJŠANJE / PREPREČEVANJE PROPADANJA HRANE ZARADI VLAGE IN KISIKA

SKLADIŠČENJE V KONTROLIRANI ATMOSFERI

- ČISTOST: 95 – 99,99 %
- SADJE
- ZELENJAVA
- RAZLIČNE VRSTE HRANE

ZAGOTAVLJANJE SVEŽINE SADJA IN ZELENJAVE

PAKIRANJE V MODIFICIRANI ATMOSFERI (MAP)

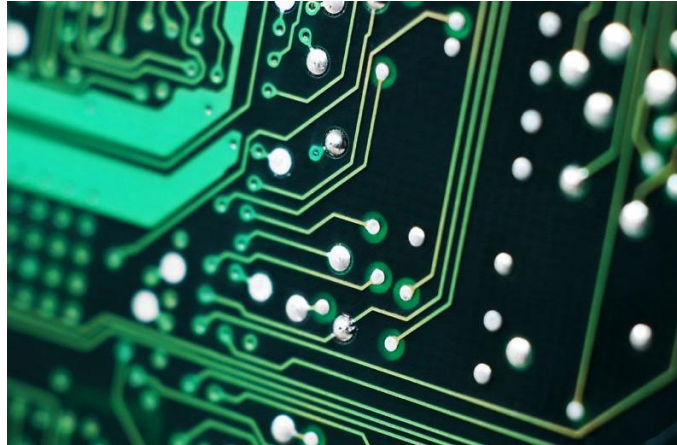
- ČISTOST: 95 – 99,5 %
- MESNI IZDELKI
- PRED-PRIPRAVLJENA HRANA
- VINO
- MLEČNI IZDELKI
- KAVA
- FARMACEVTSKI IZDELKI

PODALJŠEVANJE ROKA TRAJANJA

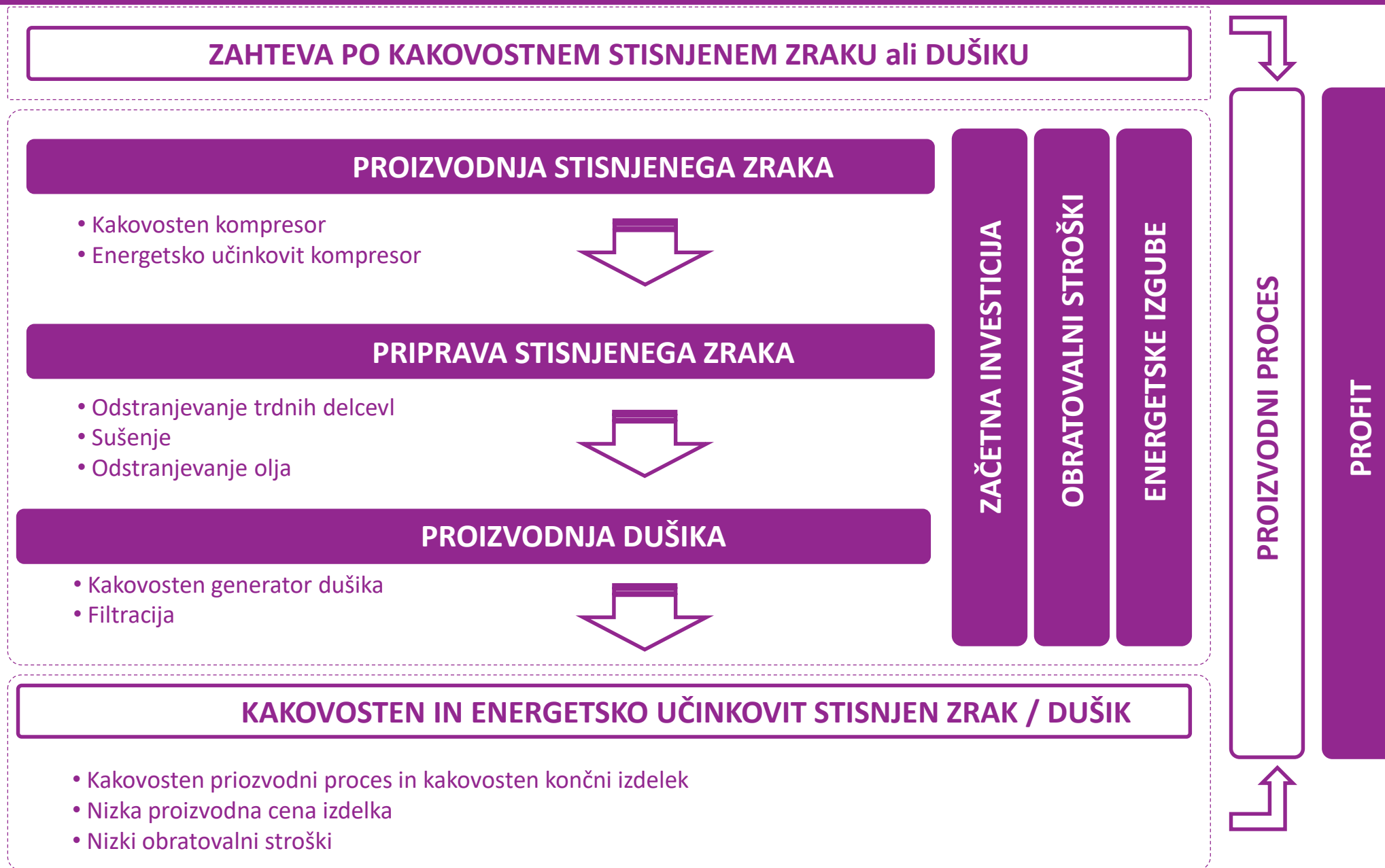
INDUSTRIJSKE APLIKACIJE

- ČISTOST: 95 – 99,9999 %
- LASERSKI REZALNIKI
- ELEKTRONIKA
- GAS INJECTION MOULDING
- PROTECTIVE ATMOSPHERE IN EXPLOSIVE AREA

TO ASSURE STABLE QUALITY / TO IMPROVE PROCESS QUALITY / SAFETY

ZAKAJ PRIPRAVA ZRAKA / DUŠIKA?

NEČISTOČE V STISNJENEM ZRAKU

TRDNI DELCI

VODA

OLJE

GLEDE NA SPECIFIČNE ZAHTEVE KONČNEGA UPORABNIKA ALI APLIKACIJE JE VSEBNOST NEČISTOČ POTREBNO ZMANJŠATI NA USTREZNO RAVEN

TRDNI DELCI

Velikost	Št. Delcev v 1m ³ zraka (industrijsko okolje)
10µm – 30µm	50.000
5µm – 10µm	1.750.000
3µm – 5µm	2.500.000
1µm – 3µm	10.700.000
0,5µm – 1µm	67.000.000
0,1 - 0,5µm	91.000.000

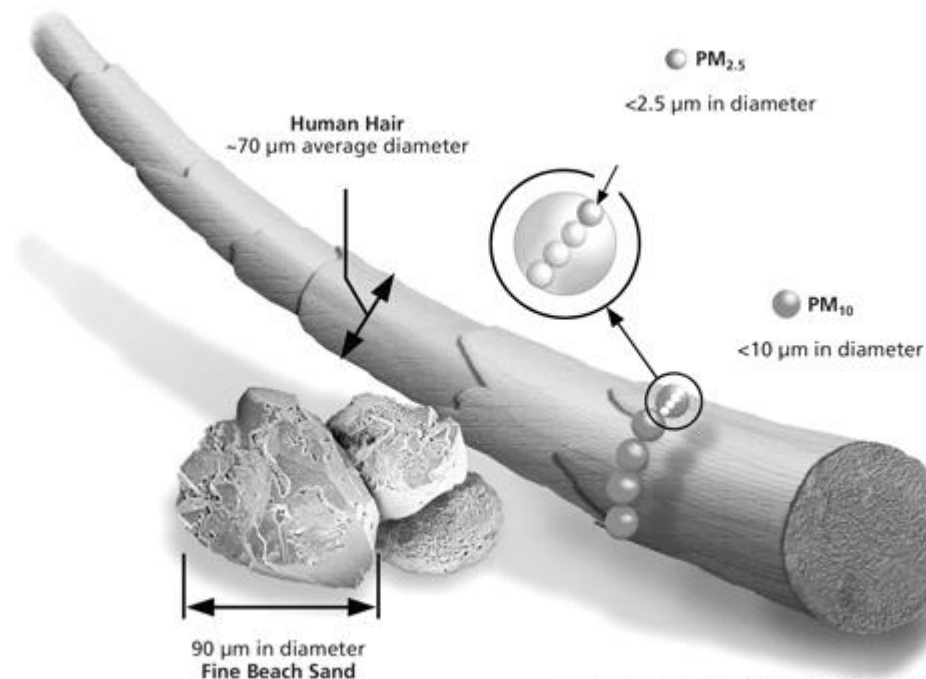

Image courtesy of EPA, Office of Research and Development

- Kompresor jih skupaj z zrakom sesa iz okolice
- V sistemu se pojavljajo kot posledica obrabe in korozije
- Velikost od 0,01µm do 50µm

PRISOTNOST TRDNIH DELCEV NEGATIVNO VPLIVA NA OBRABO PNEVMATSKIH STROJEV IN ORODJA TER NA KAKOVOST KONČNEGA PRODUKTA/PROCESA. TRDNE DELCE IZ ZRAKA ODSTRANJUJEMO S FILTRI.

Temperature	Max. Possible water vapour content
100 °C	588 g/m ³
50 °C	82 g/m ³
35 °C	39 g/m ³
20 °C	17 g/m ³
3 °C	6 g/m ³
-20 °C	0,88 g/m ³
-40 °C	0,117 g/m ³
-70 °C	0,0033 g/m ³

- Atmosferski zrak vsebuje vodno paro
- Vsebnost vodne pare v zraku opisujemo s pojmom relativna vlažnost
- Maksimalna vsebnost vodne pare v zraku je pogojena s temperaturo
- Kompresor vodno paro sesa iz okolice.

VSEBNOST VLAGE IN TEKOČE VODE/KONDENZATA NEGATIVNO VPLIVA NA KAKOVOST KONČNEGA PRODUKTA/PROCESA TER KRAJŠA ŽIVLJENJSKO DOBO SISTEMA.

- Pri oljno mazanih kompresorjih se v komprimiranem zraku pojavlja olje v obliki oljnih aerosolov in oljnih par.
- Količina olja v zraku je odvisna od tipa kompresorja, kakovosti in izrabljenosti kompresorja.

VSEBNOST OLJA V ZRAKU NA
IZHODU IZ KOMPRESORJA

2,5mg – 20mg / m³

VSEBNOST OLJA LAHKO VPLIVA NA KAKOVOST KONČNEGA PRODUKTA/PROCESA.
OLJE IZ ZRAKA IZLOČAMO S KOALESCENTNIMI FILTRI IN Z AKTIVNIM OGLJEM.

KAKOVOST STISNJENEGA ZRAKA V SKLADU Z ISO 8573-1

CLASS ⁽¹⁾	SOLID PARTICLES			HUMIDITY AND LIQUID WATER		OIL	
	Maximum number of particles per cubic meter as a function of particle size, $d^{(2)}$			Pressure dew point		Concentration of total oil ⁽²⁾ (liquid, aerosol and vapor)	
	$0,1 \mu\text{m} < d \leq 0,5 \mu\text{m}$	$0,5 \mu\text{m} < d \leq 1 \mu\text{m}$	$1 \mu\text{m} < d \leq 5 \mu\text{m}$	°C	°F	mg/m ³	ppm/w/w
0	As specified by the equipment user or supplier and more stringent than class 1						
1	≤ 20 000	≤ 400	≤ 10	≤ - 70	- 94	≤ 0,01	≤ 0,008
2	≤ 400 000	≤ 6 000	≤ 100	≤ - 40	- 40	≤ 0,1	≤ 0,08
3	Not specified	≤ 90 000	≤ 1 000	≤ - 20	- 4	≤ 1	≤ 0,8
4	Not specified	Not specified	≤ 10 000	≤ + 3	38	≤ 5	≤ 4
5	Not specified	Not specified	≤ 100 000	≤ + 7	45	Not specified	Not specified
6				≤ + 10	50		
CLASS	Mass concentration ⁽²⁾ - C_p			LIQUID WATER CONTENT ⁽²⁾ - C_w			
	mg/m ³			g/m ³			
6	$0 < C_p \leq 5$					Not specified	Not specified
7	$5 < C_p \leq 10$			$C_w \leq 0,5$		Not specified	Not specified
8	Not specified			$0,5 < C_w \leq 5$		Not specified	Not specified
9	Not specified			$5 < C_w \leq 10$		Not specified	Not specified
X	$C_p > 10$			$C_w > 10$		> 5	> 4

FILTRACIJA

- PRAŠNI FILTRI
- KOALESCENTNI FILTRI

SUŠENJE

- HLADILNIŠKI SUŠILNIKI
(PDP do +3°C)
- MEMBRANSKI SUŠILNIKI
(PDP do -25°C)
- ADSORPCIJSKI SUŠILNIKI
(PDP do -40°C)

ODSTRANJEVANJE OLJA IN HLAPOV

- ADSORBERJI Z AKTIVNIM OGLJEM

PROCESNE IN STERILNE APLIKACIJE

- STERILNI FILTRI

METODE PROIZVODNJE DUŠIKA

MEMBRANE

- LOW-MEDIUM PURITY (90 TO 99,5%)
- LOW CAPACITY (UP TO 1000M3/H)
- LOW INVESTMENT
- MEDIUM PRODUCTION PRICE

PRESSURE SWING ADSORPTION PSA

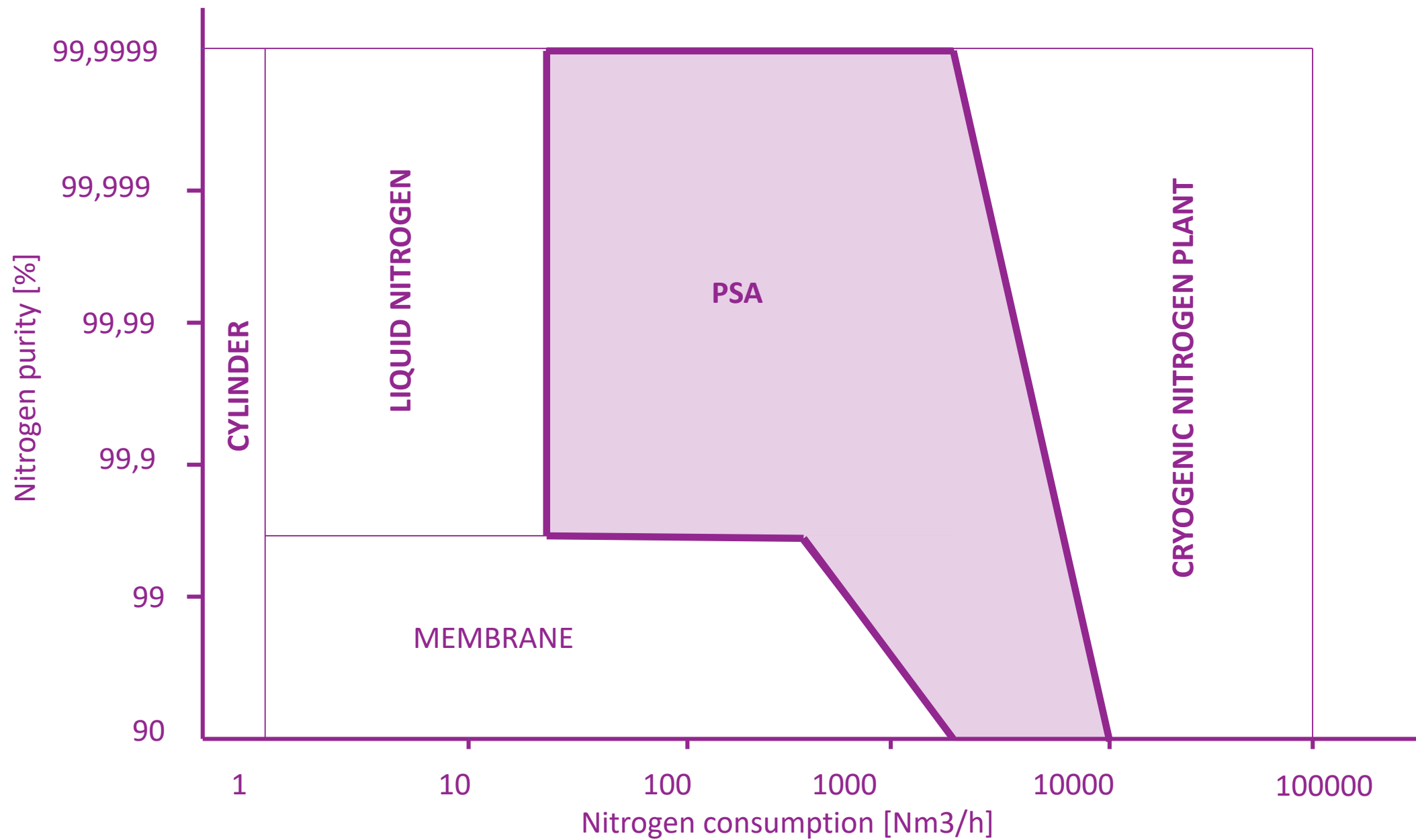
- LOW-HIGH PURITY (90 TO 99,5%)
- MEDIUM CAPACITY (< 10.000M3/H)
- MEDIUM INVESTMENT
- MEDIUM PRODUCTION PRICE

KRIOGENIČNI (Linde) PROCES

- MEDIUM-HIGH PURITY (to 99,9999%)
- HIGH CAPACITY (> 10.000M3/H)
- HIGH INVESTMENT
- LOW PRODUCTION PRICE

METODE PROIZVODNJE DUŠIKA

PREDNOSTI LASTNE PROIZVODNJE DUŠIKA

PSA GENERATOR

POGODBENA DOBAVA

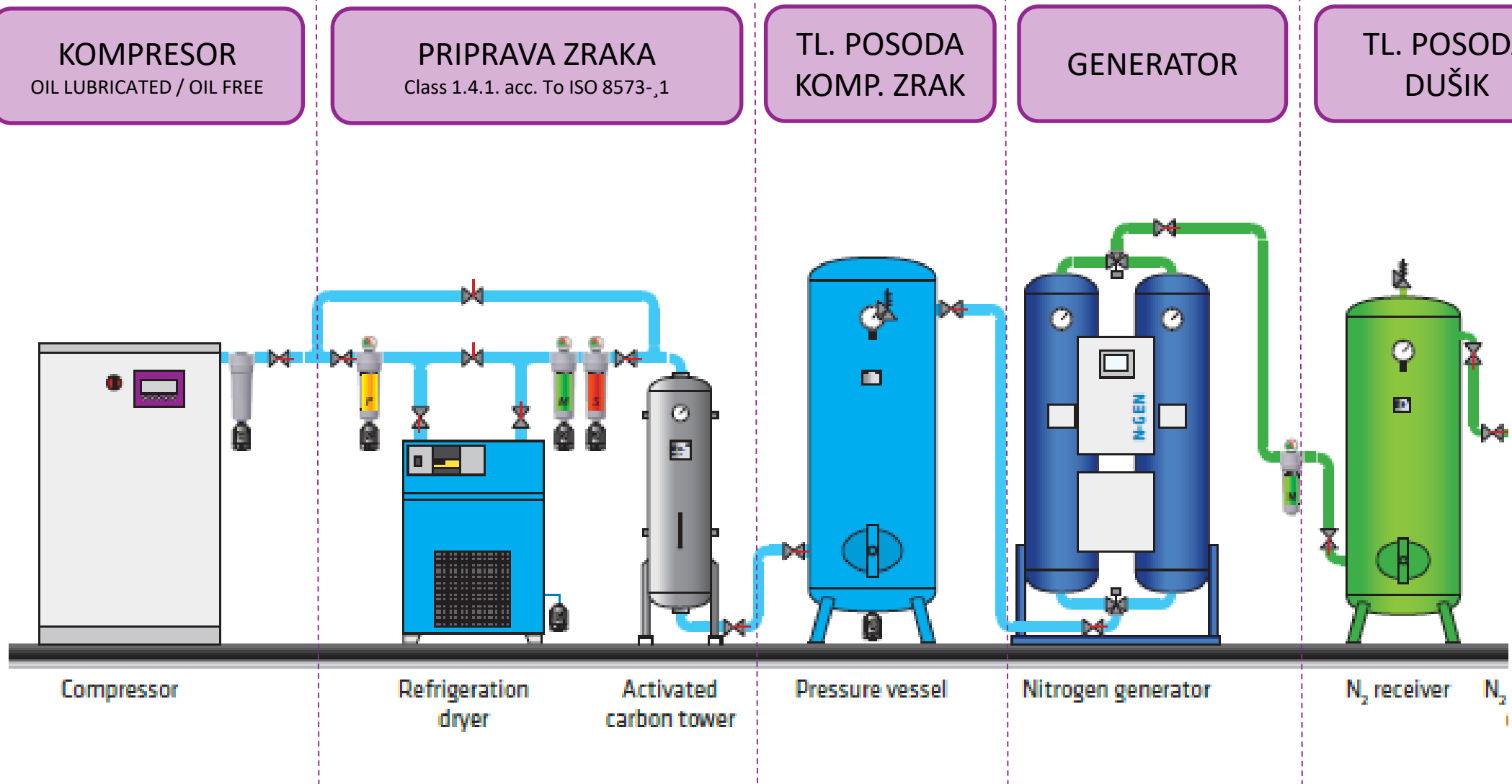

PREDNOSTI LASTNE PROIZVODNJE DUŠIKA

- Varnost
- Enostavna uporaba
- Popoln nadzor procesa
- Proizvodnja prilagojena porabi
- Ni zmrzovanja
- Ni izgub zaradi izparevanja
- Nižja cena
- Brez pogodbenih omejitev / vezav

KOMPRESORSKA POSTAJA S PSA GENERATORJEM

MOŽNOSTI INŠTALACIJE

STANDARDNA INŠTALACIJA

• FLEKSIBILNOST

SKID ENOTA

• PLUG & PLAY

ZMOTNA PREPRIČANJA ZA ZRAK / DUŠIK V ŽIVILSKI INDUSTRIJI

V ŽIVILSKI INDUSTRIJI JE DOVOLJENA ZGOLJ UPORABA BREZOLJNIH
KOMPRESORJEV

V PRIMERU UPORABE BREZOLJNEGA KOMPRESORJA NI POTREBE PO ADSORBERJU
OLJNIH PAR

RAZVOD SISTEMA S STISNJENIM ZRAKOM, FILTRI IN TLAČNE POSODE MORAJO
BITI IZDELANI IZ NERJAVNEGA JEKLA

DOVOLJENA JE ZGOLJ UPORABA DUŠIKA IZ JEKLENKE OZ TEKOČEGA DUŠIKA

STISNjen ZRAK IN DUŠIK PO HACCP

LASTNIK APLIKACIJE / PROCESA

- APLIKACIJA / PROCES

VHODNE ZAHTEVE APLIKACIJE / PROCESA

- PRETOK
- TLAK
- ČISTOST (vsebnost trdnih delcev, vode, olja, koncentracija kisika, ...)
- REŽIM PORABE
- TEMPERATURA

DOBAVITELJ OPREME

- DOLOČITEV USTREZNE OPREME
- DOLOČITEV KORAKOV PRIPRAVE
- DIMENZIONIRANJE SISTEMA

STISNJEN ZRAK IN DUŠIK PO HACCP

1. UGOTOVITEV POTENCIALNIH NEVARNOSTI

- DEFINIRA LASTNIK APLIKACIJE / PROCESA

2. UGOTOVITEV KRITIČNIH KONTROLNIH TOČK (KKT)

- DEFINIRA LASTNIK APLIKACIJE / PROCESA

3. VZPOSTAVITEV KRITIČNIH TOČK (KT) ZA VSAKO KKT

- DEFINIRA LASTNIK APLIKACIJE / PROCESA

4. VZPOSTAVITEV MONITORINGA

- DEFINIRA LASTNIK APLIKACIJE / PROCESA
- DOBAVITELJ DOLOČI OPREMO IN VZPOSTAVI MONITORING

5. VZPOSTAVITEV KOREKTIVNIH UKREPOV

- LASTNIK APLIKACIJE / PROCESA + DOBAVITELJ

6. VZPOSTAVITEV EVIDENCE POSTOPKOV

- LASTNIK APLIKACIJE / PROCESA + DOBAVITELJ

7. VZPOSTAVITEV POSTOPKOV ZA ZAGOTAVLJANJE HACCP

- LASTNIK APLIKACIJE / PROCESA + DOBAVITELJ

IZMERITI = POZNATI DELOVANJE SISTEMA

- Za pridobitev informacij o delovanju sistema
- Za zagotavljanje stabilne kakovosti končnega izdelka
- Za optimizacijo sistema

KATERE VREDNOSTI NAJPOGOSTEJE MERIMO

OSNOVNO

- Tlak
- Pretok / Poraba
- Točka rosišča
- Tok / Poraba el.

NAPREDNO

- Vsebnost olja
- Vsebnost trdnih delcev
- Koncentracija kisika

KAKO DO KAKOVOSTNEGA IN CENOVNO UGODNEGA STISNJENEGA ZRAKA

**KAKOVOSTEN
STISNJEN
ZRAK**

=

+

+

... PRAVILNO NAČRTOVANJE, USTREZNO VZDRŽEVANJE IN UPORABA MERILNE OPREME SO KLJUČNEGA POMENA PRI ZAGOTAVLJANJU STABILNE PROIZVODNJE KAKOVOSTNEGA IN CENOVNO UGODNEGA STISNJENEGA ZRAKA...

... upoštevamo specifične zahteve končnega uporabnika, procesa ali aplikacije.

... sledimo ISO 8573-1.

HACCP

ISO 22000:2005

FDA
Title 21 of CFR
Chapter 1, Part 110

3A Standard
604-05-3A

ODSTRANITI ČIM VEČ VLAGE. PRIPOROČEN PDP = -40°C.

NA MESTIH KJER STISNJEN ZRAK IN DUŽIK PRIHAJATA V DIREKTEN STIK S HRANO UPORABLJATI STERILNE FILTRE.

ZAGOTOVITI KONČNO FILTRACIJSKO STOPNJO 0,01um.

ZA DIREKTEN STIK S HRANO JE PROPOROČLJIVA UPORABA DUŠIKA

HVALA ZA POZORNOST

OMEGA AIR d.o.o. Ljubljana
Cesta Dolomitskega odreda 10
SI-1000 Ljubljana, Slovenia
Tel.: +386 (0)1 200 68 00
Fax.: +386 (0)1 200 68 50
E-mail: info@omega-air.si
www.omega-air.si

